küllalt soovida. Üldiselt üsna keskpärane on algupärane noorsoo- ning lastekirjandus ja keskpärast leidub külluses ka selle hulgas, mida tõlgitakse.

Samasugune olukord valitseb kvaliteedi poolest ka tõlkekirjanduse alal. Sellelgi alal on sarjades („Nobeli Laureaadid", „Põhjamaade romaanid", „Looduse Kroonine Romaan" ja paljud teised) ning väljaspool neid ilmunud teoste hulk väga suur, kuid heade teoste kõrval tõlgitakse tihti ka niisuguseid, mis on keskpärased või isegi alla selle, ja teiselt poolt on headegi teoste tõlge sagedamini halb või keskpärane kui hea. Parim sari nii valiku kui ka tõlke poolest on Eesti Kirjanduse Seltsi „Maailmakirjandus", kus 1939. a. ilmusid muu seas A. Manzoni „Kihlatud", A. Tšehhovi „Valik novelle" jt. Tõlkekirjanduse alale kuuluvaist muist teoseist võiks eraldi mainida veel „Looduse" kirjastusel 1939. a. ilmuma hakanud F. Dostojevski 15-köitelist „Kogutud teoseid"; L. Tolstoi „Anna Kareninat" I, S. Lagerlöfi „Gösta Berlingi saagat", T. Manni „Võlumäge" II. Tähtsaimaks 1939. a. tõlketeoseks on aga kahtlemata A. Annisti „Kalevala"-tõlge nii oma värsitehnilise painduvuse kui ka vastavuse poolest algupärandile. Tublisti tõstab selle raamatu väärtust ka hoolikas trükitehniline ning illustratiivne kujundus.

Vanema algupärase ilukirjanduse väljaandmine kogutud teostena võttis 1939. a. üha rohkem hoogu. E. Särgava (Petersoni) kogutud teoseist ilmus 1939. a. viimane köide, O. Lutsu kogutud teoste väljaandmine jätkus ja F. Tuglase „Kogutud novellidest ja väikepaladest" ilmusid esimesed kaks köidet. Illustreeritud uusväljaandes ilmus ka krahv Manteuffeli „Ajaviide peeru valgusel".

Rikkalikult ilmunud teaduslikust ja populaarteaduslikust kirjandusest langeb üsna oluline osa mitmesuguste erialaliste koguteoste, veel suurem osa aga eriajakirjade arvele. Eriti viimaseis ilmunud materjalist ülevaate saamine on tavalisel kirjanduseharrastajal äärmiselt raskendatud ühelt poolt materjali rohkuse, teiselt poolt aga erialaliste teadmiste puudumise tõttu. Kuid ka selles osas, mis on avaldatud eri raamatuina, ei ole ühelainsal isikul võimalik kõike jälgida üldisemaiski joontes ning eriti otsuseid teha väärtusküsimuste kohta. Seepärast olgu allpool teaduslikust ja populaarteaduslikust kirjandusest puudutatud loendavalt ainult mõningaid teoseid, mis on hakanud silma ning tunduvad tähtsamaina.

Üldteaduste alal on 1939. a. mainitav „Looduse" „Väikese Entsüklopeedia" viimaste vihkude avaldamine, mille kõrval jätkus ka „Noor-Eesti Kirjastuse" üldjoontes samalaadilise „Eesti Rahvaleksikoni" ilmumine, ilma et viimane oleks veel jõudnud 1939. a. lõpuni. Tähelepandavamaina võiks siin veel märkida järjekordseid „Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli Toimetusi", ülevaateteost iseseisvusaegseist saavutusist „Eesti, 20

Eesti kroonika 1939, lk. 99